

MEMO

Aan Het college en de gemeenteraad van de gemeenten
Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren
Van Anouk Hofman
Plaats/Datum Venlo, 6 juli 2023
Betreft **Toelichting bij aanvullende wijzigingsvoorstellen**

Geacht bestuur,
Geachte raadsleden,

In dit document treft u de toelichting aan bij de aanvullende wijzigingsvoorstellen voor de wijziging van de tekst van de gemeenschappelijke regeling van Reinigingsdienst Maasland.

Over deze aanvullende wijzigingsvoorstellen wordt reeds lange tijd het overleg gevoerd en de wijzigingen zijn thans concreet ter hand genomen:

- op 2 februari 2022 heeft het dagelijks bestuur van RD Maasland ingestemd met de uitgangspunten voor de vormgeving van de toekomstige samenwerking binnen de gemeenschappelijke regeling RD Maasland;
- op 16 mei 2022 zijn de door het DB vastgestelde uitgangspunten besproken met de beleidsmedewerkers van de deelnemers;
- op 22 maart 2023 zijn de concrete wijzigingsvoorstellen voorgelegd aan het DB;
- op 4 april 2023 zijn de concrete wijzigingsvoorstellen inhoudelijk besproken met de coördinerend juristen van de deelnemers, en;
- op 5 april 2023 zijn de concrete wijzigingsvoorstellen sonderend voorgelegd aan het AB.

In de vergaderingen van 21 juni en 5 juli 2023 hebben het DB- en AB vervolgens ingestemd met de wijzigingsvoorstellen voor de GR van RD Maasland.

TOELICHTING

1. ACHTERGROND: VORMGEVING VAN DE SAMENWERKING

1.1 *RD Maasland is een GR met ambitie*

RD Maasland is een gemeenschappelijke regeling met ambitie: zij wenst niet alleen de huidige deelnemers blijvend en passend aan zich te binden door het aanbieden van maatwerk en het verbeteren van de slagkracht, maar zij wenst ook voor nieuwe deelnemers een aantrekkelijke samenwerkingspartner te worden.

Gebleken is echter, dat de huidige structuur van RD Maasland – de tekst van de gemeenschappelijke regeling – geen of onvoldoende handvaten biedt om uitvoering te geven aan de voornoemde ambities. Zo biedt de gemeenschappelijke regeling

feitelijk nauwelijks tot geen mogelijkheden voor maatwerk, is de drempel voor toetreding van nieuwe leden erg hoog en zijn de regels bij een eventuele uittreding onduidelijk.

Door het dagelijks bestuur is daarom geconcludeerd dat de huidige tekst van de gemeenschappelijke regeling in de weg staat aan de ambities van RD Maasland. Om toekomstbestendig te kunnen zijn, is – met andere woorden – een wijziging van de regeling noodzakelijk.

1.2 Wijziging van de GR is wegens wetswijziging sowieso noodzakelijk

Los van het voorgaande geldt dat er per 1 juli 2022 een wetswijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking treedt. Deze wetswijziging leidt ertoe dat de tekst van de gemeenschappelijke regeling voor 1 juli 2024 sowieso moet worden aangepast.

Het voorstel van het bestuur van RD Maasland is daarom om de verplichte implementatie van de wetswijziging te combineren met een wijzigingsvoorstel dat de voornoemde ambities van RD Maasland faciliteert.

De wijzigingen die nodig zijn als gevolg van de wetswijziging zijn voor alle gemeenschappelijke regelingen vrijwel uniform. De uniforme wijzigingen zijn in een ander document aan u toegelicht en maken geen onderdeel uit van dit document. Dit document ziet enkele op de *aanvullende* wijzigingen die RD Maasland graag wenst door te voeren.

1.3 Ambitie RD Maasland ten aanzien van de huidige deelnemers

Maatwerk

Om ervoor te zorgen dat de huidige deelnemers zich aan RD Maasland blijven verbinden, wenst RD Maasland in de eerste plaats aan hen maatwerk aan te bieden. Het idee daarachter is, dat de huidige deelnemers verplicht een aantal taken uit het basispakket gaan afnemen en dat zij vervolgens zelf kunnen bepalen of zij nog aanvullend pluspakketten willen afnemen. De dienstverlening van RD Maasland wordt zo afgestemd op de wensen van de deelnemers zelf: flexibiliteit en maatwerk worden zo dus het uitgangspunt van de samenwerking.

In wezen wordt hierdoor een "cafetariamodel" gecreëerd. Schematisch ziet dit er als volgt uit:

Uitgangspunt van het cafetariamodel is overigens wel, dat de dienstverlening van RD Maasland aan de huidige deelnemers ongewijzigd blijft en tot uitgangspunt is genomen bij het formuleren van de basis- en pluspakketten. De huidige dienstverlening geldt daarmee als zogenaamde nul-situatie.

Uitwerking:

Het voorstel voor de inhoud van de basis- en pluspakketten, alsmede de omvang van de dienstverlening is nu opgenomen in de artikelen 6, 7 en 8 van de gemeenschappelijke regeling.

Dit cafetariamodel is overigens niet "nieuw" voor gemeenschappelijke regelingen. De [modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein Limburg-Noord](#) en de [gemeenschappelijke regeling reinigingsbedrijf Midden-Nederland](#) werken al op deze wijze.

Van belang is dat het uitgangspunt van maatwerk zich niet alleen uit in de pakketten die worden afgenomen, maar dat dit uitgangspunt ook doorwerkt in de kosten die aan iedere deelnemer worden toegerekend. Kiest een deelnemer er dus voor om een bepaald pluspakket of een bepaalde basistaak niet af te nemen, dan worden daarvoor geen kosten in rekening gebracht. Dit uitgangspunt is concreet uitgewerkt in artikel 26 van de gemeenschappelijke regeling.

Verbetering van de slagkracht van het bestuur

Bij de doelstelling om de huidige deelnemers aan RD Maasland te blijven binden, hoort ook dat RD Maasland de slagvaardigheid van het bestuur wenst te verbeteren. RD Maasland stelt voor om dit op twee wijzen te doen: a) door de structuur van RD Maasland te wijzigen van een zogenaamde "gemengde regeling" naar een zogenaamde "collegeregeling", en b) door de bevoegdheden van het Algemeen Bestuur te delegeren aan het Dagelijks Bestuur en deze bevoegdheidsverdeling duidelijk op te nemen in de regeling.

De eerste wijziging die wordt voorgesteld is, dat wordt voorgesteld om RD Maasland om te vormen van een zogenaamde "gemengde regeling" naar een zogenaamde "collegeregeling". De raden treden daardoor uit de regeling. De achterliggende reden daarvan is, dat raadsleden sinds de dualisering van het gemeentebestuur in 2002 tot taak hebben om kaders te stellen en om het

Algemeen en Dagelijks Bestuur van een gemeenschappelijke regeling te controleren. Nu raadsleden op dit moment ook zitting *kunnen* hebben in het Algemeen Bestuur van RD Maasland, hebben raadsleden te maken met zogenaamde dubbele petten: zij zijn zelf verantwoordelijk voor de te nemen besluiten, terwijl ze eigenlijk een kaderstellende en controlerende taak hebben. Nu die rollen en verantwoordelijkheden elkaar bijten, raadsleden op dit moment feitelijk geen zitting hebben in het Algemeen Bestuur en er – als gevolg van de hierna te bespreken wetswijziging - een nieuw instrument wordt geïntroduceerd waardoor de raden juist actief als adviseur kunnen worden betrokken bij de besluitvorming, wordt voorgesteld om RD Maasland om te vormen van een gemengde regeling naar een collegeregeling. Bij het voorgaande wordt nog opgemerkt dat vrijwel alle afvalsamenwerkingen thans collegeregelingen zijn.

Uitwerking:

De wijziging van een gemengde naar een collegeregeling heeft tekstueel best wat gevolgen voor de gemeenschappelijke regeling. Zie daartoe de gewijzigde artikelen 9, 11, 12 en 13. Die artikelen zien op de samenstelling, het lidmaatschap en de stemverhoudingen binnen het algemeen bestuur. Door het wegvallen van het raadslidmaatschap was een aanpassing van deze artikelen nodig.

De tweede stap is om de bevoegdheden van het Algemeen Bestuur zoveel mogelijk te delegeren aan het Dagelijks Bestuur. Een gemeenschappelijke regeling kent namelijk nog een monistische structuur, waardoor alle bevoegdheden die de deelnemers overdragen bij het Algemeen Bestuur terechtkomen. Wenst het Dagelijks Bestuur deze bevoegdheden uit te oefenen, dan moet in de gemeenschappelijke regeling zelf nog in delegatie van die bevoegdheden worden voorzien. Op dit moment ontbreekt in de gemeenschappelijke regeling van RD Maasland een dergelijke delegatiebepaling, waardoor alle bevoegdheden nog bij het Algemeen Bestuur liggen. Dit komt de slagkracht en besluitvaardigheid van de regeling niet ten goede. Om die reden wordt voorgesteld om de bevoegdheden van het Algemeen Bestuur te delegeren aan het Dagelijks Bestuur. Een voorbeeld van een dergelijke delegatiebepaling is terug te vinden in [artikel 20](#) van de gemeenschappelijke regeling Rd4 en [artikel 17](#) van de gemeenschappelijke regeling van Reinigingsdienst Midden-Nederland.

Uitwerking:

De bevoegdheidsverdeling is nu neergelegd in artikel 17 en een nieuw hoofdstuk 9. Daarin worden de werkzaamheden van de bestuursorganen van RD Maasland geconcretiseerd. Tekstueel is zoveel mogelijk aangesloten bij de bevoegdheidsverdeling van Rd4, met wie RD Maasland een operationele samenwerking is aangegaan.

Om de bevoegdheidsverdeling adequater te kunnen omschrijven, wordt tevens voorgesteld om het belang en het doel van de gemeenschappelijke

regeling compacter te formuleren. Zie daartoe de artikelen 4 en 5 van de gemeenschappelijke regeling. In de nieuw voorgestelde teksten is in één oogopslag duidelijk met welk doel RD Maasland is opgericht. Dat maakt de regeling ook aantrekkelijker voor toekomstige deelnemers (zie hierna).

1.4 Ambitie RD Maasland ten aanzien van toekomstige deelnemers

Ten aanzien van toekomstige deelnemers wenst RD Maasland een aantrekkelijke samenwerkingspartner te worden. Los van de toegevoegde waarde die RD Maasland op het gebied van kennis en kwaliteit van afvalinzameling kan bieden, meent RD Maasland dat ook de juridische structuur daaraan een bijdrage kan leveren door aan de voorkant helderheid te scheppen over de mogelijkheden van toe- en uittreding uit de regeling. Concreet betekent dit dat voor de concrete dienstverlening per deelnemer aparte dienstverleningsovereenkomsten worden aangegaan, hetgeen de drempel voor toetreding van nieuwe leden zo laag mogelijk moet maken. Daarnaast zal in de regeling een heldere uittredingsregeling worden opgenomen.

Voor nieuwe deelnemers gelden de volgende voorwaarden:

Dienstverleningsovereenkomst:

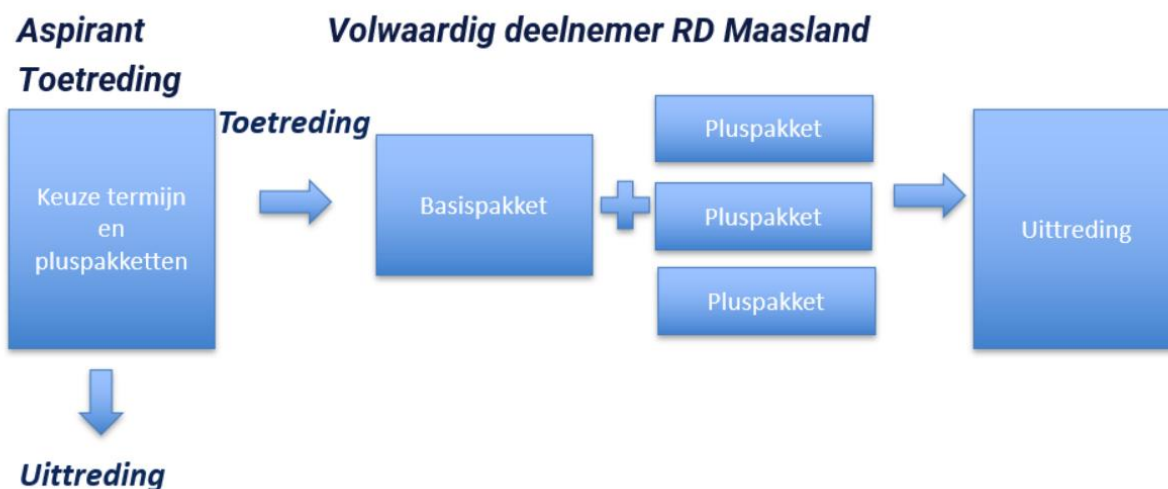
De nieuwe deelnemer treedt toe tot RD Maasland en sluit daarbij een dienstverleningsovereenkomst. In die dienstverleningsovereenkomst kunnen vervolgens afspraken worden opgenomen over:

- De termijn van deelname (bepaalde of onbepaalde tijd);
- (de onderdelen van) het basis-en pluspakket worden afgenomen;
- De voorwaarden (waaronder (tijdelijke) indienstneming personeel en kosten van de samenwerking;
- De wijze waarop partijen uit elkaar gaan en de kosten die dit met zich brengt. Als uitgangspunt geldt daarbij dat de toe- of uittreding van een nieuwe deelnemer geen financiële risico's mag opleveren voor de zittende deelnemers.

Uitwerking:

Dit model is uitgewerkt in artikel 6, 7, 8, 26 en 33 van de gemeenschappelijke regeling. Deze artikelen bevatten bepalingen over de af te nemen pakketten, de inhoud van de te sluiten dienstverleningsovereenkomst, de kostenverdeling en de uittreding.

Schematisch ziet het lidmaatschap voor nieuwe leden er als volgt uit:

Voor wat betreft de aanscherping van de uittredingsregeling geldt als uitgangspunt dat de deelnemers al aan de voorkant moeten kunnen begrijpen wat de gevolgen en kosten van een eventuele uittreding uit RD Maasland zullen zijn, zodat er achteraf geen verrassingen ontstaan.

1.5 Vereiste aanpassingen als gevolg van wetswijziging

Los van het voorgaande geldt dat de gemeenschappelijke regeling van RD Maasland als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen hoe dan ook voor 1 juli 2024 moet worden aangepast. De aanpassingen als gevolg van de wetswijziging zijn uiteengezet in een apart document en zullen hier niet nader worden toegelicht. Alle geel gearceerde bepalingen in de regeling zijn onderdeel van de wetswijziging.

Uitwerking:

Alle geel gearceerde bepalingen maken onderdeel van het gezamenlijke traject. Voor de toelichting bij deze artikelen wordt verwezen naar het bij deze toelichting aangehechte memo.

1.6 Overige wijzigingen

Los van het voorgaande zijn met dit wijzigingsvoorstel nog enkele aanvullende wijzigingen meegenomen. Deze worden hierna opgesomd:

- **Ontslagbevoegdheid college:** uit artikel 16 lid 4 van de Wet gemeenschappelijke regelingen volgt dat een raad een door hem aangewezen lid van het algemeen bestuur alleen kan ontslaan als dit in de regeling is opgenomen. Een daarop betrekking hebbende regeling is nu opgenomen in artikel 20 lid 6.

- **Verzoek Bank Nederlandse Gemeenten:** de BNG constateerde dat op dit moment nog onvoldoende in de tekst van de gemeenschappelijke regeling is verdisconteerd dat de deelnemers voldoende middelen aan RD Maasland ter beschikking moeten stellen om aan haar verplichtingen te voldoen. De BNG hanteert het opnemen van deze regeling als voorwaarde voor het verkrijgen van een krediet. De betreffende voorwaarde is nu opgenomen in artikel 26 sub b van de regeling. Deze bepaling is overigens ook ter accordering voorgelegd aan de BNG en bij e-mail van 11 april 2023 heeft de BNG laten weten dat deze regeling voldoet (**bijlage 1**);
- **Toetreding regeling:** in de regeling omtrent toetreding van nieuwe deelnemers ontbrak een verwijzing naar artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Nu ook alle andere deelnemers met een toetreding moeten instemmen, is die verwijzing in artikel 32 toegevoegd.

2. DE VOORGESTELDE TIJDSPLANNING

De aanpassingen van de gemeenschappelijke regeling die op grond van de wetswijziging verplicht zijn, dienen uiterlijk 1 juli 2024 te worden doorgevoerd. Deze datum vormt daarmee voor RD Maasland ook direct als dé harde datum voor het doorvoeren van de overige wijzigingen. Het voorstel is namelijk dat het hele pakket aan wijzigingsvoorstellen in één keer aan de raden wordt voorgelegd.

Rekening houdend met deze harde datum, dient het wijzigingstraject voortvarend te worden opgepakt. De indicatieve tijdsplanning is als volgt:

Actie	Tijdsplanning
1. Algemeen Bestuur besluit omtrent wijzigingsvoorstel	Q2 2023
2. Colleges bereiden raadsvoorstel voor	Q2 2023
3. Zienswijzen raden	September-oktober 2023
4. Evt. aanpassing wijzigingsvoorstel na zienswijze raden	November-december 2023
5. Raadsbesluiten tot toestemming wijzigingsvoorstel	Q1-Q2 2024
6. Colleges besluiten omtrent wijzigingsvoorstel	Q2 2024
7. Inwerkingtreding wijzigingsvoorstel	Uiterlijk 1 juli 2024

Bijlage – instemming Bank Nederlandse Gemeenten

Van: [REDACTED]

Verzonden: dinsdag 11 april 2023 17:42

Aan: Marc van Monfort | RD Maasland <m.vanmontfort@rdmaasland.nl>

CC: Roel Meurders | RD Maasland <r.meurders@rdmaasland.nl>; [REDACTED]

Onderwerp: RE: Reinigingsdienst Maasland - gegevens en kennismaking

Beste Marc,

Ik kan bevestigen dat de aangepaste GR voldoet aan de modelbepalingen van BZK 1999, de zogenaamde "Peper Circulaire".

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]

Relatiemanager Public Finance

BNG Bank – betrokken partner voor een duurzamer Nederland

Koninginnegracht 2 | 2514 AA | Postbus 30305 | 2500 GH Den Haag

[REDACTED] W www.bngbank.nl